

La Universitat visibilitza les dones valencianes de la Segona República a través de les fotografies de Luis Vidal

El Centre Cultural La Nau presenta aquesta exposició, produïda per la Universitat i la Diputació de València

València, 30 de setembre de 2021. El Centre Cultural La Nau de la Universitat de València presenta, del 30 de setembre al 9 de gener, l'exposició 'Dones i resistència. València, 1931-1939. Fotografies de Luis Vidal', una mirada a la València republicana a través de l'arxiu d'imatges del fotoperiodista Luis Vidal Corella (1900-1959). L'exposició, organitzada i produïda per la Universitat de València, a través del Vicerectorat de Cultura, i la Diputació de València, visibilitza la vida quotidiana d'aquesta època, posant el focus en la dona, a través de més de 80 fotografies. A més s'inclouen cartells i documents de l'època, així com objectes personals de Vidal, com les seues càmeres originals.

L'exposició s'ha presentat en una conferència de premsa, celebrada aquest dijous a La Nau, en la qual han intervingut la vicerectora Cultura i Esport de la Universitat de València, Ester Alba; el diputat de Memòria Històrica, Ramiro Rivera, la consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica, Rosa Pérez i els comissaris de l'exposició, el periodista i professor de comunicació audiovisual de la Universitat Carlos López Olano i Luis Vidal Ayala, fotoperiodista i nét de Luis Vidal.

Aquesta mostra, que té la col·laboració del Ministeri de Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica, l'Aula d'Història i Memòria Democràtica de la Universitat i l'Ajuntament de València, representa un recorregut per la València dels anys trenta, un lloc informativament privilegiat que Luis Vidal Corella va retratar amb el seu objectiu periodístic. Temps de canvis radicals, de tensió social, de lluites. En aquell ambient enrarit, les dones van accelerar la conquesta dels seus drets: laborals, de representació, fins i tot de lluita contra el feixisme amb les armes o de moltes altres maneres.

Les imatges d'aquest fotoperiodista, segona generació d'una estirp de fotògrafs, col·laborador d'*El Mercantil Valenciano*, corresponsal d'*ABC*, *El Ruedo* o l'Agència EFE, mostren una València republicana en efervescència, en què les dones es posen al capdavant d'una assistència social vital en aquells temps de violència sense sentit. Davant l'objectiu del fotoperiodista desfilen encaixadores de taronja, cosidores d'uniformes, sanitàries o venedores, milicianes al front...

Les dones assumeixen de manera inusitada el protagonisme quotidià, com quan Vidal fotografia Dolores Ibárruri, la Passionera, a Terol, o l'actriu Margarita Xirgu al costat de Federico García Lorca al Teatre Principal. També veiem els hospitals de rereguarda i del front, els menjadors socials, les recollides de fons d'ajuda a Madrid organitzades per l'Agrupació de Dones Antifeixistes, que van dirigir Pilar Soler i Consuelo Barber. L'arxiu de les fotografies de l'incansable Vidal també reflecteix la vida quotidiana, les *Fiestas del Niño*, les cues de dones per a anar a votar al febrer de 1936, en què destacaven les religioses. Tota una panoràmica visual d'un temps d'esperança en la igualtat i les reivindicacions de les dones, que l'ideari de la Sección Femenina de Pilar Primo de Rivera que portarien els vencedors no tardaria a arrasar.

“Dins de les desenes de fotografies i negatius vam tenir la idea de destriar aquelles datades en l'època de la Segona República i amb presència de dones. Protagonistes treballant al carrer, a les fàbriques, etc. Una col·lecció d'instantànies que analitzen la relació d'un moment històric, la Segona República, des del 1931 fins al 1939, i la situació que en aquells dies vivien les dones”, comenten els comissaris.

“Luis Vidal és un autor que va treballar tota la vida a València com a fotògraf local i que va tenir la sort de viure la revolució ací, l'últim reducte republicà. Ací on va residir tot el centre de poder, tots els corresponsals i també tots els fotoperiodistes, aquells que van fundar el fotoperiodisme modern. Vidal era un retratista de l'època amb una experiència i qualitat humana inigualables” afegeixen.

“Aquesta mostra és important perquè ajuda a tenir constància en aquests anys. Són coses que sabem però que convé recordar, ja que va haver-hi una època d'esperança en la qual les dones pensaven que la vida seria molt diferent de com va ser després. En els anys previs a la guerra, tot semblava indicar que la història seria diferent i això va ser

per a elles com un somni. Però el final del somni va ser la postguerra espanyola, amb la dictadura de la pau dels cementeris. És molt important recordar aquestes protagonistes i la seua lluita en una època d'esperança”, comenten els comissaris.

A més, acompanyen a les 80 fotografies de Vidal diversos elements que complementen el relat, entre els quals hi ha cartells i propaganda en què s'utilitzava la imatge de la dona i en què es pot apreciar el seu lloc en la societat, documents i objectes personals de Luis Vidal i la seua família, com ara càmeres originals, i també fotografies d'altres autors relacionades amb les del fotoperiodista.

Amb motiu de l'exposició, s'ha editat un acurat catàleg on es recuperen les imatges i les reflexions sobre la qüestió d'algunes de les millors especialistes en història i feminisme, les professores Ana Aguado, Vicenta Verdugo, Luz Sanfeliu, Violeta Ros i Lurdes Valls.

Visites guiades, debats, concerts, teatre i cinema sobre la Segona República

Les Aules del Servei de Cultura Universitària també han articulat una programació complementària sobre aquest període històric, que inclou 15 activitats entre setembre i desembre que es desenvoluparan a diferents espais (Centre Cultural La Nau i Col·legi Major Rector Peset). La primera activitat tindrà lloc el dia 30, amb la presentació del llibre d'Alejandro Macharowski, Rafael Pérez Contel *La pasión por la enseñanza del arte*. Entre els participants en els debats hi haurà Mary Nash, catedràtica d'Història Contemporània a la Universitat de Barcelona, o Ángela Cenarro, catedràtica d'Història Contemporània a la Universitat de Saragossa, a més de diversos especialistes de diversos àmbits, entre els quals juristes, periodistes, arqueòlegs...

També hi haurà espai per a la música amb concerts, obres de teatre, xarrades sobre cinema, que analitzaran especialment el paper de les dones durant la Segona República. I es reprenen les visites guiades. Tota la programació es pot consultar en aquest enllaç:

https://www.uv.es/infoexpo2/DONES_RESISTENCIA/ACTIVITATS.pdf